

»SLOVENE« velja
po polti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za tiskarstvo celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
za tiskarstvo 35—

SLOVENE

Inzerati:
Enoletna petstvarsta (30 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 8—
poslana št. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/30 mm K 25.
Izhaja vsak dan izvenredno po-
vedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bozn.-hero, 7563.

„Ob tla s tako politiko.“

Motrilci našega političnega življenja zasledujejo z zanimanjem že dolgo časa v osrčju demokratske stranke politični tok, ki se vojskuje proti vladajoči smeri demokratske politike. Prvič se je to nasprotje pokazalo v vsej svoji ostrini pri izvedbi valutne reforme. Vsem je še v spominu, kako je »Slov. Narod« napadal in pobijal Veljkovičovo finančno politiko, ki je ustanovila med krono in dinarjem razmerje 1:4. Znano je nadalje danes vsakomur, da so centralistične težnje demokratske stranke, njeno stremenje po odpravi slovenskega jezika in slovenske avtonomije naletele pri znatnem in ne najslabšem delu demokratske stranke na močen, nespravljiv odpor. Najočitnejše znamenje tega velikega neskladja v notranjosti demokratske stranke se je pa prikazalo včeraj.

V našem članku »Narodni izvoznikarji« smo pred nekaj dnevi ožigosali nesramno demokratsko kapitalistično izvoznikarsko politiko, ki s svojim prostim izvozom ugonablja, ubija, mandra, tlači, tepta življenjske interese našega ljudstva. Zalučili smo tem izkoriščevalcem naroda v obraz obtožbo, da radi svojega požrešnega hlepenja po kapitalističnem profitu tirajo ljudstvo v močvirje. Povedali smo jim, da je njihovo početje cinično uničevanje temeljev našega političnega in socialnega življenja. »Slov. Narod« na našo težko obtožbo ni odgovoril. Danes je pa presenetil našo javnost uvodnik: »Ob tla s takim gospodarstvom!«, v katerem se »Slov. Narod« strinja z našo sodbo in obsodbo zločinske izvozne politike demokratske stranke. Članek je prezanjiv, da bi ga ne podali v izvešču slovenski javnosti:

»Druga stran pri teh objavah je pa vprašanje prehrane našega domačega konsumenta. Zadnja objavljena naredba o izvoznih trgovini je pač usledila večtedenskih strankarskih bojov. In kaj je uspeh? Izvoz blaga v inostranstvo je popolnoma svoboden, pod pogojem plačila carine in pa zagotovitve valute. Zabranjen je samo še izvoz teh-le živil: pšenice in sladkorja, pšenične moke, ovsu in ovsene moke, goveje živine (izvzemši preko 10 let starih bikov in volov) ter ovac.

Po vsem tem je jasno, da je zmagalo načelo svobodne izvozne trgovine. Posledice za naš domaći konsum so jasne. Ker se je pozabilo, zagotoviti predvsem prehrano za domače prebivalstvo, bodo šla jajca, mast, svinje, meso, krompir, koruza itd. preko naših mej. Odkrito rečeno, da ne moremo razumeti te gospode, ki ravna našo politiko. Kako bodo živeli uradniki in drugi delojemalci, delavci? Ali je vladi (bolje rečeno demokratom) prišlo popol-

noma iz spomina, za koliko že sedaj letos dražje živimo, nego lani ob tem času? Pri lesu, premoğu, moki, mesu, krompirju?

Bojimo se, da taka gospodarska politika ne bo rodila sreče. Tudi če se bo govorilo vsled pritiska ogorčenega javnega mnenja o kakih izvoznih kontingentih, to ne bo več zaleglo. Če je cena enkrat visoka, se drži. In kdo bo pri zanikrnih razmerah, ki so zavladale, verjel na možnost resnične izvozne kontrole?

Zmagalo je torej stališče svobodne kupčije in čim večje zarade (profita). Narod pa naj vzame vrag! Če ti naši krmljarji z devizo: »Živela zarada!« (Živel dobiček!) potrebujejo še barjak, jim svetujemo, da vzemo barjak, ki so ga imeli strašni Flibustejci: Črna zastava z mrtvaško glavo in uro na pesek! Narod hočejo res izstradati, pa upamo, da jim skoro poteče prokleti čas njih delovanja, ki meri naravnost na propast države. Ob tla s tako politiko, pa naj pride iz katerekoli partije! Prvo je danes ozir na državo in na blaginjo ljudstva, ne pa bogatenje posameznih in zarada!

Tudi delavno ljudstvo upa in trdno veruje, da »jim skoro poteče prokleti čas njih delovanja.« »Slov. Narod« in demokratski stranki pa povemo, naj si svoj uvodnik, ki ga priobčuje — po toči, lepo shrani. Tisku, ki je ves čas, ko so se kovalale te nakane zoper naše ljudstvo, molčal kot grob, pristaja po storjeni grdobiji le rdečica sramu in javno zaničevanje. Stranka, ki se je borila do včeraj na žive in mrtve za izvozne in hotela razbiti vladu, če se ne zadosti njeni kapitalistični požrešnosti, ne igra ravno čestite vloge, če v svojem glavnem glasilu, kar drugi dan, ko je njeni požrešnosti zadoščeno, pijuje, psuje ter proklinja z opozicijskim članom svojega otroka. Tako dvolično in ogabno izrabljanje opozicije je mogoče le pri stranki, ki špekulira na najgorostnejšo politično nerazsodnost svojih pristavev. Tako izrabljanje je mogoče le pri opoziciji, ki je zgubila svojo voljo in svojo čast, sploh vse, kar daje politični skupini pravico do obstanka. Sram nas je, da moramo delovati v takih političnih razmerah in da se moramo vojskovati s takimi strankami.

Dr. Beneš v Belgradu.

LDU Belgrad, 17. avgusta. Na včerajšnjem dnevu, ki ga je priredil na čast češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Benešu naš zastopnik ministra za zunanja dela, je imel ministrski predsednik dr. Vesnić naslednji govor:

»Gospod minister in dragi mi prijatelji! Dvojno srečen sem, ker mi je danes

čas, da Vas pozdravim v imenu vlade Nj. Vis. kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dvojno srečen sem, ker Vas pozdravim kot zastopnika nam bratskega naroda, ki nam je mil in drag, ki nam je že storil toliko nepozabljivih in tako visokih in nesebičnih zaslug. Srečen sem, ker imam priliko, da sem mogel zasledovati Vaše delovanje tekom zadnjih pet let do političnega vstajenja. Vaše plemenite zemlje. Srečen sem in moji tovariši in prijatelji so srečni, da vidijo danes med seboj prvega ministra za zunanje posle češkoslovaške republike, Srečni smo, ker vidimo med seboj onega, ki je vodil politiko svojega velikega naroda. ki je med vsemi slovanskimi narodi najbolj razumel boriti se zoper tuj jarem in ki je bil vedno nam prijateljsko naklonjen v sreči in nesreči.

Mi smo trdno prepričani, da trpljenje, ki smo ga skupno pretrpeli pod vladu Habsburžanov, da nas je to trpljenje še bolj zbližalo, kakor pa naša slava in naš izvor. Za nas je to zbližanje za vedno zapечатeno s krvjo, ki smo jo kot dobri bratje prelili za sveto stvar in napredek, za pravo in svobodo. Noben drug narod se za vojne ni tako junaško boril za demokratične težnje kakor ravno ravno češkoslovaški na eni strani, Srbi, Hrvati in Slovenci pa na drugi strani. Noben narod ni tako globoko zainteresiran na teh neprečeljih dobrinah, to pa zato, ker smo si ravno mi stekli zanje toliko žrtev in zaslug.

V tem trenutku se moramo spomniti hvaležne naklonjenosti, ki smo jo dolžni našim velikim prijateljem in zaveznikom v vsej dobi našega narodnega osvobojevanja. Danes moramo stremeti za tem, da udeležujemo težko nalogo, da si zagotovimo potrebni mir. Na drugi strani pa si ne bomo pustili dopasti, da bi se kršile podpisane mirovne pogodbe. Mari nismo vredni svojih pravic, ko smo žrtvovali že toliko junakov in mučnikov? Pozdravljaj Vas in pozivljaj Vas, dragi prijatelji, da vzdignete čaše na zdravje našemu prijateljskemu narodu in češkoslovaški republiki! Izpijmo to čašo na zdravje njegovega velikega predsednika in njenega zunanjega ministra.

Na Vesnićev govor je govoril zunanji minister češkoslovaške republike dr. Beneš naslednji govor:

»Gospod predsednik in dragi mi prijatelji! Čast mi je, da se Vam zahvalim v imenu vlade češkoslovaške republike in v imenu vsega češkoslovaškega naroda za Vaš ljubeznjivi sprejem in za Vaše gorke besede, ki ste jih govorili. Iskreno vzradoščen sem se napravil na pot v Belgrad in z velikim zanimanjem sem stopil na ozemlje Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je

vedar končnoveljavno enkrat svobodno in ujedinjeno. To je prva uradna misija češkoslovaške republike, ki je prišla k Vam. Ta misija pa prihaja k Vam v trenutku težkega položaja za vso Evropo. Mirovna pogodba že ni popolnoma aplicirana, reševati moramo vsakdanje probleme, ki nam jih je vsilil sedanjí položaj. Pod temi okoliščinami prihaja k Vam naša misija, da bi razpravljala z Vami, kako bi mogli skupno z Vami razpravljati o vseh teh vprašanjih, kako bi se mogli porazgovoriti o svojih stališčih. Nekatera ista vprašanja imamo med seboj, treba je, da diskutiramo o njih z ozirom na prošlost in na bodočnost.

Našo skupno preteklost pozna ves svet. Izmed vseh Slovanov imajo Čehi najrajši Slovence, Hrvate in Srbe in lahko rečemo, da je na svetu malo narodov, ki bi se tako dobro razumeli kakor naš in Vaš. Še nikoli pa odnošaji med našima narodoma niso bili tako globoki in tako iskreni. Radi smo Vas imeli vsled Vaše udanosti slovanski stvari, kateri bomo tudi mi vedno zvesti. Spoštovali smo Vas radi Vaše velike ljubezni do domovine, toliko tlačene in teptane. Ljubimo Vas vsled Vaše hrabrosti, ki ste jo pokazali o priliki brambe Vaše svobode. Spoštovali smo Vas istotako vsled Vašega trpljenja, ki je pravilo pot Vaši svobodi. Trpljenje, ki je bilo istotako osnova in temelj neodvisnosti Češkoslovaške. Pred vojno smo skupno delali na to, kako bi mogli upostaviti odnošaje, ki ste jih vendar dosegli med vojno. Vas se še spominjamo iz dogodkov poslednjih let pred vojno ter za vojne. Pri vsem ste nam bili Vi znatna podpora, posebno v začetku, ko sva šla predsednik Masaryk in jaz v Pariz, da započnemo delo za našo neodvisnost. Dobro se spominjamo tega, kako ste nas Vi osebno podpirali posebno za delovanja konferenca, na kateri ste Vi našemu narodu storili toliko in tako velikih uslug. Danes se moram spominjati vseh teh trenutkov.

Ne moremo si kaj, da ne bi pri pogledu na vse to se orientirali za bodočnost. Delati moramo na to, da se naša dva naroda približata drug drugemu ter pokažeta vsej Evropi, da hočeta sodelovati na tem, da se vzpostavi mir v Evropi, da delujeta v pacifističnem smislu in da demokratizirata Evropo. Naša dolžnost je, da delujemo na to s sodelovanjem vseh Slovanov. Mi pa, naša dva naroda moramo v tem skleniti tesno zvezo ter pričeti skupno delovanje, skrbeti moramo za konsolidacijo naše notranjosti ter zagotoviti si končnoveljavni mir. Če bomo skupno delovali, ramo ob rami, nam bo uspeh zagotovljen. Ne pozabimo pa v tem trenutku na naše velike zaveznike. Ostanimo verni

LISTEK.

Brata.

Spisala Eliza Orzeszkowa. — Iz poljščine prevedel Fr. Koblar.

(Dalje.)

Sedel je na klopico poleg brata. Zen-
ski, otroka in vrtnar so odšli s košarami
polnimi sadja dalje po vrtu v smeri proti
hiši. Viktor je začel z zanosom govoriti,
otirajoč si z dišečo rutico pot s čela:

»Kaka ljuba stvar je to — dežela!
Svež zrak, življenje, prostost, obilica vse-
ga...«

»Če ne ljubiš »zelenja«, kako ti more
biti všeč dežela?« se je nasmehnil Zenon.
»Za kratko dobo, dragi moj, za krat-
ko dobo ga imam rad. Kolikorkrat sem
pohitel na deželo za nekaj dni, za par te-
dnov, sem se vedno zabaval kakor otrok
in bil sem ves navdušen. Toda, da bi tako-
le celo leto, tega ne! Za vse na svetu ne
bi mogel živeti brez družbe, godbe, gle-
dišča in končno brez vseh tistih utisov,
ki jih morejo dati samo mesta...«

Obrnil se je z obrazom proti njemu.
»Toda ti, srečni človek, živiš tu ko v
raju. Taka lepa vas, tako ljubeznjive žen-
ske, lepi otroci... rodil si se prav v škat-
ljici...«

Zenon je mirno odvrnil:
Zakaj misliš, da si tega, brez česar ti
ne bi mogel živeti, tudi jaz ne poželim?
In ti si misliš, da ima ta hiša vedno tako
lice kakor na praznik radi gostov?

»Vse to, dragi moj je očarujoče, in ko
bi bil na tvojem mestu, bi se čutil najprej
nejšega človeka na svetu, čeprav tudi te-
mu, kar je meni odločeno, ne morem opo-
rekat... Srečo imam v službi, v ostalih
zadevah in še v marsičem drugem zelo
važnem!... Ugani, koliko imam kapi-
tala?« —

»Ne uganem. Povej sam!«

Imenoval je precejšno vsoto in takoj
začel pripovedovati o dveh zadevah, ki
sta mu prinesli največ dobička. Bili sta v
zvezi z zidanjem železnice in državnih po-
slopij, kar je zopet povzročilo obširno
predavanje o tehničnih podrobnostih. Zo-
pet je eden izmed bratov govoril dolgo,
tekoče in s takim navdušenjem, s kakr-
šnim more govoriti človek le o stvarih,
ki so mu prinesle slavo in korist; drugi je
poslušal in molčal.

Ko je Viktor za trenotek prenehal
govoriti, je Zenon začel:

»Kar moje imovinske zadeve tiče, ti
ne morem reči, da bi bilo njih stanje rav-
no žalostno, toda treba je velike pridnosti
in previdnosti...«

»Seveda« — ga je prekinil brat, »ka-
ko bi moglo biti žalostno! Zapolanka je
lepa vas, a vi tu imate potrebe tako ome-

jene. V širokem svetu je nekaj čisto dru-
gega. Ko bi ti vedel, kako razkošje zdaj
povsodi vlada. In temu se je navsezadnje
treba prilagoditi, ker sicer ni mogoče
imeti znanja, veljave in vpliva...«

Pripovedoval je bratu, kako živi, na
kaki stopinji je življenje v njegovi hiši, ka-
ko pohišstvo ima v salonu in kakšno v svo-
jem kabinetu; koliko porabi na leto; kake
zveze ima v tem večjem mestu, kake v
onem; v kake družbe in katera gledišča
zahaja najrajši; koliko časa posveča delu,
koliko zabavi. Ko je navsezadnje končal,
ga je Zenon vprašal:

»In tvoja hčerka?«

»Hčerka? Kostunija? Zares, pozabil
sem ti dosedaj kaj o nji povedati. Ima že
osemnaest let in mnogo tekmecev. De-
kle je lepo, ljubko in nadarjeno...«

»Kako me veseli, kar mi poveš o nji!«
je iskrenih se oči ves radosten vzkliknil
Zenon in začel z velikim zanimanjem iz-
praševati o nepoznani nečakinji.

Kakor vedno tudi tu Viktor ni štedil
s podrobnostmi, in ko se je zdel predmet
izčrpan, je začel Zenon povrsti:

»Kar tiče mene, se malo bojim radi
svojega starejšega dečka...«

»Res! Saj imaš vendar starejšega si-
na!« — je pripomnil Viktor. »Kje je?«

»Odsel je ob svojem času v mesto v
šolo. Deček je živ in dobrega srca, to-
da... pred kratkim se je začelo v njem
razvijati neko nagnjenje do elegantnosti.

zunanjega sijaja in odlikovanja s svojo
osebo...«

»A kaj ti to škoduje?« ga je začudeno
vprašal Viktor.

»Kako? Bojim se, da ne bi nečimer-
nost napravila iz njega majhnega človeka,
katerega edini cilj...«

»Toda smej se temu, dragi moj!« je
veselo vzkliknil Viktor. »Nasprotno, to
mu bo pomagalo, da bo postajal vedno ve-
čji. Če je dečko eleganten, tem bolj, »saj
obleka dela človeka«. Vsakdo te z večjim
spoštovanjem sreča, če imaš fin tenek
suknjič, kakor pa grobo suknjo, čeprav bi
imel pod suknjičem raztrgano srajco, pod
suknjo pa celo platneno. To je eno. Drugo
pa je: če dečko čuti potrebo, da se raz-
ločuje in postavi, se bo s celo močjo pre-
tival vedno višje, a na svetu, moji dragi,
more samo tisti stati visoko, ki zna dobro
delati s komolci. Skromnost in ponižnost
se na svetu nikdar ne obneseta, in če ho-
češ, da te cenijo ljudje, se moraš sam vi-
soko ceniti. Prav nobenega povoda nimaš,
dragi moj Zenek, da bi se vznemirjal nad
sinovo usodo. Če mu predvsem ne nedo-
staja duševnih zmognosti, vidim iz tega,
kar mi pripoveduješ o njem, da ima deček
pred seboj bodočnost...«

»Bojim se, da bi je ne hotel kupovati
za ceno svoje vesti« — je mrko pristavil
Zenon.

(Dalje.)

politiki, ki smo jo vodili za vojne, imejmo vedno čut hvaležnosti in prijateljstva napram onim, ki so nam pomagali v veliki vojni. Vedno hočemo voditi politiko pravičnosti.

Dovolite gospod predsednik in vsi dragi mi prijatelji, da napijem prijateljstvu med našima narodoma, še posebno vsej kraljevini SHS. Izpraznimo to čašo na zdravje Vašega vzvišenega suverena Nj. kr. Vis. kraljeviča namestnika Aleksandra.

Conte Sforza namerava popuščati v jadranskem uprašanju?

Trst, 17. avgusta. Iz Rima poročajo: V nekaterih političnih krogih vztrajajo na mnenju, da ima conte Sforza namen, kolikor mogoče hitro rešiti jadransko vprašanje in čim prej obnoviti pogajanja z Jugoslovani. Zatrjujejo, da je pripravljen k dalekosežnim popustitvam v Dalmaciji. »Il Giornale d'Italia« piše k tej stvari: »Smatramo, da je nemogoče, da bi conte Sforza na kakšenkoli način mislil na rešitev jadranskega vprašanja. To bi bilo popolnoma nasprotno dogovoru med političnimi skupinami, ki so stopile v Golittijsko vladno, in ne moremo si misliti, kako naj bi pristali nato oni ministri in zastopniki strank, ki so se formalno obvezali, da ne privolijo v skrčenje nacionalnega programa, ki je že itak skrčen do najskrajnejše meje. Če bi conte Sforza vključ temu mislil na pogajanja z Jugoslovani, bi s tem prekršil dva bistvena pogoja za sestavo vlade, namreč: 1. da ne pride do nikakršnih popuščanj in 2. da vnanja politika ne bo monopol kakega ministra kot je bila pod Nittijem. Bojimo se, da vlada zaide v spore. Z ene strani smo čuli merodajne ministre zatrjevati, da ne sme biti popuščanj v jadranskem vprašanju, ker je zapustitev Valone itak že pretežka žrtev; z druge strani pa govore, da namerava minister za zunanje stvari popuščati. Treba se je izvit iz te negotovosti.«

Samostojna reška država!

Trst, 17. avgusta. D'Annunzio si je izmislil nov načrt za rešitev reškega vprašanja in tukajšnji listi objavljajo sedaj ta načrt. Reka naj bi bila samostojna, neodvisna država, in sicer republika. Imela bi predsednika in odgovorno vladno, ki bi jo volila zbornica predstavnikov in gospodarski svet. Zbornica predstavnikov bi imela političen značaj, gospodarski svet pa bi bil tehniški organ. Prva bi se volila na podlagi splošne, proporcionalne in obvezne volivne pravice. Volivno pravico bi imeli vsi moški in vse ženske po dovršenem 20. letu starosti. Gospodarski svet bi po proporcionalnem načinu volile posamezne kategorije meščanstva: delavstvo, industrija, obrtniki itd. Vsi meščani bi morali biti uvrščeni v eno teh kategorij in vsakdo bi moral izvrševati kak poklic. Ministre z listnicami politične naravi bi volila zbornica predstavnikov, ministre za tehniške posle pa gospodarski svet. Proračun in zakonodaja bi bila naloga obeh zbornic v skupnih sejah. Stalne vojske bi ne bilo, toda vse meščanstvo, moško in žensko, v starosti od 18. do 50. leta, bi bilo podvrženo dolžnosti vojaške izvežbe. V potrebi more parlament vso oblast poveriti vojaškemu diktatorju. Ker nihče nima pravice razpuščati zbornic, imate zbornici vedno pravico, da prekliče poverjenje, kadar preneha potreba. D'Annunzio je izjavil Narodnemu svetu, da noče nariniti mestu nikakršne vladne oblike brez pritrditve Narodnega sveta in prebivalstva. Kako daleč paj bi segale meje te »države«, tudi ni še določil. Govorilo se je o priključitvi vzhodne istrske obali, otokov, ki niso obseženi v londonskem dogovoru, zlasti Krka in Raba, in pa ozemlje vzhodno Reke, vse preko Bakra. Proglasitev svobodne države bi bil samo notranji način, kakor ga določa ustava, ki bi pa nikakor ne izpreminjal položaja, ki ga »de jure« zavzema mesto napram inozemstvu. Bistvena in mednarodnega pomena bi bila ta proglašenje le tedaj, če bi jo službeno priznala kaka velevlast. V Rim odide posebna komisija reškega laškega Narodnega sveta, ki menda ne zaupa prav tej novi dannunzijadi, da se tako odpravi zadnji pomislek, češ, da bi se s to proglasitvijo hotelo nasprotovati laškemu interesom. Pripominja se k tem načrtom, da z ozirom na sedanji mednarodni položaj ni izključeno, da se prepreči Italiji priznanje nove države, toda izključeno tudi ni, da jo vendar prizna in da se potem pod gotovimi pogoji, podvzate s priznanjem tudi Francoska in Angleska.

Bitka za Varšavo.

LDU Amsterdam, 17. avgusta. (Dun. KU — Wolff.) [Times] poročajo iz Kovna,

da javlja štab 4. rdeče armade v Vilni, da so 15. t. m. zavzele Varšavo rdeče čete. (Opomba DunkU: Potrdila te brzojavke še ni od nobene druge strani.)

LDU Pariz, 17. avgusta. (Belgrad Presburo) Po vesteh iz Varšave so poljske vojaške oblasti dobile v roke važen nemški dokument, ki kaže na organizacijo aeroplanske zveze med Nemčijo in sovjetsko Rusijo.

LDU Moskva, 17. avgusta. (Brezlično) Frontno poročilo od 16. t. m. Pred Varšavo se nadaljujejo ljuti boji. Severozahodno od Novo Georgijevska smo zasedli nekaj krajev zapadno od Okre, zaplenili smo 6 topov in več strojnih pušk. 14. t. m. so zasedle naše čete Sokolsk. V ozemlju Brody — Tarnopol napredujemo.

Mirovno odposlanstvo.

LDU London, 16. avgusta. (DunKU) Po vesteh, došlih iz Moskve, se vrši potovanje poljskega mirovnega odposlanstva v Minsk radi slabih razmer in še ne popolnoma popravljenih mostov le z velikimi težavami in težkočami. Voz, na katerem se pelje z odposlanstvom brezlično telegrafična postaja vsled svoje velike teže ne more čez napol podrti mostove ter je moral zaostati.

LDU Pariz, 17. avgusta. (Belgrad Presburo) Predvčerajšnjem bi morali dospeti poljski odposlanci v Minsk, da se sestanejo z ruskimi delegati radi razgovorov glede sklepanja miru. Jutri se bo vedelo, kakšne pogoje je stavila sovjetska Rusija. Medtem pa se nadaljuje bitka za Varšavo. Zdi se, da se je odločilna borba za glavno mesto že pričela. Iz pozitivnih virov smatramo, da bo izid bitke mnogo vplival na pogajanja v Minsku. Pričakujejo, da bo poljska vojska, reorganizirana in ojačena s francoskimi četami, preprečila zavzetje glavnega mesta, toliko bolj, ker so ruske čete že izmučene, ter jim manjka topov, municije in nimajo dovolj hrane.

Ameriške ladje v Baltičkem morju.

LDU Washington, 16. avgusta. (Dun. KU) Reuterjev urad javlja, da sta dobila ameriški oklopni križar Pittsburg in ameriški torpedni rušilec, ki sta bila zasedrana v pristanišču Cherbourg, povelje, da takoj nastopita pot v Baltičsko morje, kjer bosta čuvala interese Amerike.

Anglija.

Odgoditev zbornice.

LDU London, 16. avgusta. (DunKU — Wolff.) V gornji zbornici je predlagal lord Curson odgoditev zasedanja, pri čemer je izjavil o rusko-poljski vojni: Mi nimamo nobenega vojaštva in nobenega denarja za tako vojno na razpolago. Javno mnenje v Angliji in povsod drugod želi čim pravičnejšega in pametnega miru. Enak svet se je sporočil tudi poljski vladi. Danes dopoldne je dospelo semkaj tudi brzojavno pritrdilo italijanske vlade.

LDU London, 16. avgusta. (DunKU) Spodnja zbornica je sprejela Bonar Lawov predlog glede odgoditve parlamenta do 9. oktobra.

Francija.

Priznanje Wranglove vlade.

LDU Berlin, 16. avgusta. (DunKU — Wolff.) »Vorwärts« javlja: Po »L'Humanite« je francoska vlada prepovedala protestne obhode radi priznanja Wranglove vlade. Medtem agitirajo radikali in desni socialisti za protestno stavko. Pariški socialisti so imeli v nedeljo zborovanje, na katerem so obsojali vojno z Rusijo ter zahtevali mir s sovjetsko državo in priznanje sovjetske vlade.

Razna poročila.

Stavka laškega pristaniškega delavstva končana.

Trst, 17. avgusta. Agencija Stefani poroča, da se je včeraj končala stavka pristaniškega delavstva in delavske organizacije so že izdale poziv na delavstvo, naj se vrne na delo. Sporazum se je dosegel na sestanku v Napolju, katerega so se udeležili minister za delo, Labrida, glavni ravnatelj aprovizacije in zastopnik državnega tajništva za trgovinsko mornarico.

Zopet dve bombi v Milano.

Trst, 17. avgusta. Včeraj so našli v Milanu zopet dve bombi, ki so ju prenesli v topniško ravnanje. Takoj nato je bil aretiran neki anarhist. Varnostna oblast zatrjuje, da je bila ena teh bomb namenjena delovni zbornici.

Židje gredo v Palestino.

LDU Split, 17. avgusta. Semkaj je došel Lloydov parnik »Carinthia« s 500 židovskimi družinami iz Galicije, ki potujejo preko Dunaja in Italije v Palestino.

Naročanje „Slovenca“!

Politične novice.

»Izmučeni konsumenti« in dr. Kukovec. Kakor poročamo v našem uvodniku, je prinesel včerajšnji »Slov. Narod« članek: »Ob tla s takim gospodarstvom!«, v katerem se z vso odločnostjo, ampak nekam kasno, bori proti svobodnemu izvozu, ker se s tem uničujejo »izmučeni konsumenti« in se hoče s tem »narod izstradati«. Ta politika »meri naravnost na propast države«. Predsednik jugoslovanske demokratske stranke minister dr. Kukovec pa je imel 15. t. m. v Celju velik govor, ponatisnjen v celjski »Novi dobi« od 17. t. m. štev. 98, v katerem poveljuje zmago demokratov v vprašanju svobodnega izvoza. Da se vsa hinavščina demokratske politike razgali do nagega, hočemo citirati vse značilne stavke, ki jih je izgovorila ta liberalna svetilka iz Celja: »Kdor je zasledoval dogodke v zadnjem času, ve, da so bile vzrok nesoglasja in krizi v prvi vrsti velika gospodarska vprašanja. (Izvoznice demokratskih bankirjev. Op. ur.) To se zdi marsikakemu plitvežu nekoliko čudno, obsojanja in celo prokletstva vredno. (Med te »plitveže« spada tedaj brezdvomno »Slovenski Narod«, ki je včeraj pisal debelo tiskano: »Zmagalo je torej stališče svobodne kupčije in čim večje zarade (profita). Narod pa naj vzame vrag! Če bi naši krmilarji z devizo: Živela zarada!« itd. Op. ur.) Lahko je onemu, ki hoče politiko delati od danes do jutri, tak postopati, resen politik pa ne bi smel stvari vzeti s plitvega stališča, ampak bi si moral (napolniti žep. Op. ur.) predstavljati položaj v celoti in iskati vzroke ali so stvarni ali pa res samo kaprica.« Po tej testenini sledi glede izvoza živil: »Velik del občinstva je revoltiral proti temu, da bi se kaj iz države izvozilo, češ, da je treba ščititi konsumente. To nčelo pa je v Jugoslaviji nevdržljivo, mnogim slojem naroda (namreč demokratskim upravnim svetnikom. Op. ur.) pa škodljivo in pogubno. Prodrlo je načelo svobodnega izvoza iz naše države. Stvar pokrajinskih vlad je, da danes, ko je živeža za državo dovolj in preveč, pravočasno skrbijo za nabavo živeža za naprej, ne da bi se pri tem oškodovalo kmetovalca.« (Gospod dr. Kukovec, ki ne zna slovenščine, misli seveda bankirja. Op. ur.) Govor končuje z nesmrtnim stavkom: »Borba dasi neprijetna in dolgočasna, (se bo pa vendar rentirala! Op. ur.) je bila torej tudi v tem vprašanju potrebna, in potomci (namreč otroci izvoznikarjev! Op. ur.) bodo nam demokratom hvaležni za delo, ki smo ga v tem boju izvršili.«

Štajerska deželna vlada je potom graškega dopisnega urada objavila dne 14. t. m. razglas, v katerem pravi, da želi avstrijska vlada, da prebivalstvo obmejnih krajev povsem neovirano in svobodno izrazi svoje želje razmejitveni komisiji, ki bo v kratkem dospela v obmejno ozemlje. Avstrijska vlada zagotavlja za vse načine izražanja svojega mnenja popolno svobodo in nekanjnost. Omenjeni komunikacije dostavlja še, da se vsled dejstva, ker je tudi jugoslovanski komiras podal slično izjavo o prostem izražanju mnenja pred razmejitveno komisijo, nudi vsakomur možnost, da pred komisijo izrazi svoje naziranje in svoje želje popolnoma svobodno in brez skrbi na kakršnekoli posledice. Na podlagi informacij ki jih je prejel ljubljanski dopisni urad na pristojnem mestu, se ugotavlja, da dotično besedilo štajerske deželne vlade, ki govori o popolni svobodi izražanja naziranja in želji, ni povsem jasno in dopušča možnost dvomnega tolmačenja. — Kakor je bilo že pred nekoliko dnevi objavljeno v listih, je delokrog razkrajitvene komisije omejen le na upoštevanje gospodarskih interesov prebivalcev ob meji, vsled česar se morajo tudi želje obmejnega prebivalstva glede bodoče državne pripadnosti opirati edino le na gospodarske momente, ne pa na morebitne težnje narodnostnega značaja. Popolnoma nepravilno je torej, da dopušča razglas štajerske deželne vlade možnost tolmačenja v tem smislu, da se ljudstvo pozivlje, naj se v demonstracijah in hrupnih nacionalnih manifestacijah pojavi pred razmejitveno komisijo in tako daje izraza svojim nacionalnim težnjam ter na ta način skuša vplivati na sklep komisije. Gotovo je, da je v naši svobodni državi, ustrojena na demokratični podlagi, brez posebnega naglašanja nekanjivosti vsakomur zajamčena možnost, da svobodno izrazi svoje naziranje in mnenje. Naši državni interesi pa zahtevajo obenem, da skrbimo tudi za notranji red in mir. S tem stremljenjem pa se nikakor ne bi skladalo uveljavljanje izživanih nacionalnih strasti, ki bi s svojim hrupnim nastopom in nekorektnim vedenjem utegnile zaliti zastopnike katerekoli države. V tem smislu je jugoslovanski komiras tudi označil stališče jugoslovanske delegacije. Potrebno je, da se v tem smislu pravilno pouči obmejno prebivalstvo, ker bo posledice vsakega nekorrektne vedenja prebivalstva pred razmejitveno komisijo morala nositi dotična država, ki je zakrivila s pomanjkljivimi ali netočnimi, javnosti namenjenimi informacijami. Ako bi torej netočni razglas štajerske deželne vlade povzročil ob meji neprijetne incidente, pače odgovornost zanje edino le na štajersko deželno vladno.

Novi zagrebški župan. Včeraj dopoldne je bila skupščina zagrebškega mestnega zastopništva. Zborovanje je imelo nalogo izvesti volitve mestnega načelnika (župana). Preden se je prešlo na dnevni red, na ono točko, ki se nanaša na volitve načelnika, so predlagali demokrati v mestnem zastopstvu, da se volitve črtajo z dnevnega reda. O tem predlogu se je vnela živahna debata, v kateri je sodelovalo več govornikov. Predlog je bil z večino glasov odbit. Prešlo se je na volitve. Glasovalo je 43 mestnih zastopnikov od 50. 8 glasovnic je bilo praznih, 8 jih je dobil dr. Prebeg (stranka prava). Arhitekt Vekoslav Heinzl pa je dobil 27 glasov. Heinzl je izvoljen za načelnika mesta Zagreba. Novi mestni načelnik je takoj nato prisegel vrhovnemu mestnemu načelniku, nato pa se je s celokupnim zastopstvom podal v cerkev, kjer se je pel svečan »Te Deum«.

Iz angleške zbornice. V angleški poslanski zbornici je 16. t. m. predlagal Bonar Law, naj se zasedanje odgodi do 10. oktobra. Pred tem časom naj bi se zbornica sklicala, ako bi to zahtevali javni interesi. Bonar Law je rekel v utemeljevanju svojega predloga, da je Lloyd George objavil sklepe konference v Spai in Hiytheju. Ti sklepi obstoje v nastopnem: Proti Rusiji se ne bo podvzela nobena sovražna akcija, ako ne bo ogrožena neodvisnost Poljske. Anglija in Francija se ne bosta vmešavali v notranje zadeve Rusije, ako se Rusija ne bo vmešavala v notranja vprašanja drugih dežel. Ako bo poljska vlada sklenila sporazumne dogovore s sovjetsko vlado, potem ne bo to noben povod za posredovanje, najsi bi ta določila vsebovala karkoli. Ako pa bi Rusija skušala naložiti Poljski nepričakovane pogoje, ki bi ogrozili poljsko neodvisnost, potem bo podan za našo politiko drugi primer. Nimam nobenega povoda, da dejal Bonar Law, da bi kaj takega domneval, ker je sovjetska vlada izjavila v kategorični obliki, da ne namerava staviti drugih pogojev, in ker je včeraj Kamenjev poslal Lloyd Georgeu pismo, v katerem pravi, da se stavljeni pogoji ne bodo izpreminjali. V teh razmerah ne bo vlada podvzela nobenih korakov. Mi se zavezujemo, je nadaljeval Bonar Law, da ne bo vlada, ako se bo izkazala potreba, podvzela nobene akcije, ne da bi prej sklicala parlament in dobila privoljenja in metodo, ki bi jo v svrhu izvrševanja vlada predlagala. Nato je govoril Lloyd George ter poudarjal, da zveza narodov ne more pričeti delovati, ako ne vlada popolna edinost. Popolnoma jasno je, da ne morejo biti vsi alijanci glede rusko-poljskega spora istega mnenja. Vsekakor bi bilo bolje, ako bi se o glavnih vprašanjih razpravljalo z vrhovnim vojnim svetom. Ta pa se je branil sprejeti odposlanstvo zveze narodov in ruska vlada je izjavila, da ne bo pod nobenim pogojem trpela kakega posredovanja zveze narodov. V nadaljnjem govoru je izjavil Lloyd George, da bodo oni in njegovi tovariši resno poizkušali zagotoviti mir. Poslanska zbornica in prebivalstvo dežele morata biti predvsem prepričana, da je bilo stališče vlade napram Poljski vedno enotno. — Vlada se niti za las ni odmaknila od politike, ki jo je neprestano zasledovala v tem vprašanju.

Albanija prosi pomoči v Italiji? Laško časopisje, ki je te dni objavljalo vesti o strahovitih albanskih zmagah nad »Srbi«, poroča sedaj iz Pariza, da je albanska delegacija v Parizu izdala naslednje sporočilo: »Kljub zagotovitvam albanske vlade, da želi živeti v miru in slogi z Jugoslovani, so 10. t. m. srbske čete nepričakovano vdrle na albanska tla, in sicer v skadarski, dibrski in elbasanski okolici ter sedaj prodirajo v notranjost dežele, razdirajo vse. Sodeč po uničevanju albanskega življa s srbske strani v zasedenih krajih je očitno, da je bil sedanji vdor že zdavnaj zamišljen in da gre za uničenje albanske države in albanskega plemena.« Sporočilo se obrača na francosko vladno, naj stori konec temu nasilju. Iz Rima pa se poroča: »Tu se pričakuje prihod albanske misije, katera, se zdi, želi pospešiti italijansko pomoč proti srbskim napadom.«

Dnevne novice.

Amerikanski Jugoslovani za Jugoslovansko Matice. Med našimi rojaki, toliko v južni, kolikor v severni Ameriki vlada veliko zanimanje za Jugoslovansko Matico. Slovenska Narodna zveza v Clevelandu, Ohio je priglasila že 24. aprila t. l. svoj pristop ter poslala 100 dolarjev kot članarino. Obenem je prijavila 15 članov, kateri so plačali vsak po 1 dolar članarine. Ta dar je spremenjalo zelo prisrčno pismo, v katerem ameriški rojaki navdušeno pozdravljajo ustanovitev Jugoslovanske Matice ter ji obljubljajo svojo pomoč. Goričmenjena Zveza je poslala po-

zneje še 6 dolarjev in nas ravnokar obvešča, da je poslala še 1000 K kot dar gosp. Vinko Bonača, mesto venca na grob pok. očetu. »Jugoslovenska Narodna obrana« odsek »Slovenija« v Buenos Airesu v Argentini je tudi že poslala svoj prispevek in sicer 56 sev. amer. dolarjev ter pozneje zopet 25.36 dolarjev, njeno glasilo »Jadranc« pa ima stalno rubriko »Jugoslovenske Matice«, kjer poroča o njenem delovanju in širi propagando zanjo med svojimi rojaki. Tako naši bratje v Ameriki. Da mi ne smemo zaostati za njimi bi bilo odveč pripomniti.

— **Tehnična fakulteta**, za katero se bje v zadnjem času tako ljuti boj, dosegel je po mnenju razumnih vže višek, in treba ga bo zabremati, dokler je še odvrniti njega hude posledice. Ni res, da je vse eno, ali imamo tehniko ali ne. Kdor opazuje gospodarstvo in razvoj istega, mora priznati, da je ves napredek odvisen od tehnike, in da ves pripravljen je tehniko, tam ni gospodarskega napredka. Danes, ko smo v mladi Jugoslaviji navezani sami nase, čutimo, kaj da pomeni pomanjkanje tehničnih naprav, in koliko se je v tem pogledu z ozirom na obstoj naroda z zabranitvijo tujih podjetij v deželi grešilo. Ako smo si pa ustanovili tehniko, nas tedaj veže dolžnost isto razumevati v lastni prid in ji pomoči k uspehu, brez katerega postanemo še bolj odvisni od tujcev, nego smo bili to v stari Avstriji. Gospodje tedaj malo obzirnosti na javnost, in manj osebnosti, dobra beseda, dobro mesto najde, pa bode vse šlo! Nisem šolnik, pač pa star tehnik, ki razumevam položaj, zato naj se mi dovoli nekoliko opazk k temu perečemu vprašanju. Polemika glede uporabe obratne šole za tehniko je dovela do nesoglasja pravnih činiteljev, mesto da bi bila rodila pozitivne uspehe, upam pa, da ni bila izrečena v tem oziru še zadnja beseda. Kakor čitam v dnevniki, se je rodil 11. t. m. gradbeni komitej, ki ima nalogo spraviti III. letnik tehnike v zimskem semestru pod streho. Kako — ne umem, ali v baraku ali v prizidek, eno kot drugo v dveh mesecih ni mogoče; morebiti se varam, a dvomim, da bo iz te moke kaj kruha. Zato preidem k drugemu načrtu. Pouk traja v šolah dnevno 4 do 5 ur. Šolske sobe pa so dnevno od 8. dopoldne do 9. zvečer t. j. 12 ur dnevno na razpolago. Pouk v šoli se tedaj dnevno trikrat lahko menjava. Ker je pa razenjo iz higijeničnih ozirov potrebno, se tedaj ena soba rabi lahko dvakrat dnevno, oziar, za dva razreda pouka celodnevno, to bi bilo na teden $2 \times 6 \times 8 = 96$ ur, za šolčala bi tedaj ena šolska soba za dva razreda, to pri 48 urah predavanja na teden. Imamo v Ljubljani 2 gimnazije, realno, obrtno šolo in šolo v Virantovi hiši. Kako da bi se ne dalo dobiti v teh šolah nekoliko sob? Ako se potem razdelijo teoretične discipline po teh sobah, praktični predmeti in risarske pa v obrtni šoli, realni oziar. v Virantovi hiši, menim, da se upravi tako celo tehniko pod streho. — **Tehnik.**

— **Slov. zdravniško društvo.** Dne 22. avgusta ob pol 10. dopoldne se vrši v univerzitetni dvorani deželnega dvorca izredni občni zbor Slov. zdravniškega društva v Ljubljani z edino točko dnevnega reda: »Ljubljanska medicinska fakulteta.« Ker je nadaljni obstoj in izpopolnitev med. fak. ogrožen, se v ljudno prosi vse zdravnike, da se tega občnega zbora gotovo udeležijo. Dolžnost vsakega društvenega člana je, da pripomore s svojo udeležbo k najbolj sijajni manifestaciji.

— **Koroški odbor v Višnjigori** je odposlal Narodnemu svetu za Koroško 3603 K 41 vin. Vsem darovalcem in nabiralcem: Bog plačaj!

— **Vsi dunajski akademiki**, ki reflektirajo na podpore za leto 1920/21 iz obstoječih študijskih fondov, naj se udeležijo sestanka, ki se vrši v soboto 21. t. m. ob 14. uri v restavraciji Narodnega Doma. Ker je zadeva nujna, je navzočnost vseh prizadetih, tudi onih z dežele, zelo potrebna.

— **Jermen za na gepelj**, 14 m dolg, 14 cm širok je bil ukraden pred 14. dnevi posestniku Janezu Molj, Voglje št. Jurij pri Kranju. Kdor ga izsledi, dobi 500 kron nagrade. 3363

— **Vozni listi.** Generalna direkcija neposrednih poraza ni dovolila, da bi se vozni listi za Slovenijo še nadalje tiskali v Ljubljani, češ da se bodo preskrbeli enotni za celo državo v Belgradu. Ker teh novih vozni listov še ni, a je zaloga tukajšnje finančne uprave skoro pošla, je delegacija ministrstva financ v interesu prometa morala odrediti, da se smejo do preklica uporabljati poleg dosedanjih vozni listov s slovenskim in srbohrvatskim besedilom v cirilici tudi stari vozni listi z nemško-slovenskim besedilom, ako se nanje prilpepijo sedaj veljavni kolki dinarske vrednosti po 15 odnosno 60 par. Cena teh starih vozni listov, na katerih nima ytisnjeni kolek nobene veljave, znaša 10 vin. za komad.

— **Nočna straža.** Spominjam se, da je bila pred 63. leti po vaseh nočna straža samo radi roparjev in ognja. To bi bilo tudi sedaj dobro vpeljati po Sloveniji, ker

bi se na ta način preprečilo veliko tatvin. Vsak drug dan je imel 1 mož iz ene hiše stražo celo noč, ki je imel pri sebi orožje. Vsled tega se tudi ni nikdar kaj takega pripetilo, kakor sedaj, da bi se dogajali ropi in tatvine dan za dnevom.

— **Krava ukradena** je bila posestniku Jakobu Kajfežu v Spodnji Zagri pri Banjaloki. Vredna je 5000 kron. Tatovi so jo prepeljali čez Kolpo na Hrvaško.

Iz zasedenega ozemlja.

z **Iz Tolmina.** Pred kratkim je dospela k nam tužna vest, da je naš bivši okrajni glavar Karl baron Hohenbuechel po dolgi in mučni bolezni dne 22. julija na svojem domovju »Gleifheim« na Tridentinskem umrl. Pokojnik je služboval celo vojno kot okrajni glavar tolminski v Cerknem, kjer je delil okoli sebe le dobro. Vsak, kdor je potrkal na njegova vrata, bil je uslišan. Begunci so imeli v njem pravega očeta. Dosti milijonov izredne podpore v denarju in živilih je med nje razdelil. Kdo drug na njegovem mestu bi jih gotovo ne, vsaj ne v taki meri. Tudi jih je mnogo, ki mu lahko iz hvaležnosti ohranijo trajen spomin, ker jih je — mnogokrat na lastno odgovornost — izpulil iz krempeljev grabežljive vojne furije in jim izposloval oprostitev in daljše dopuste. Da je bil tudi on med tukajšnjim ljudstvom priljubljen, dokazuje to, da je bil imenovan za svoje zasluge častnim občanom tolminske občine in še mnogih drugih občin tolminskega glavarstva. Pokojnik je zelo vzljubil naše kraje in naše ljudstvo in je — dasi sam drugorodec — hrepenel vedno le po Tolminu in njegovi lepi okolici. Ob polomu bivše Avstrije je bil prvi, ki je prisegel kot uradnik za Jugoslavijo in to je bil gotovo tudi vzrok, da dolgo ni maral sprejeti po laški oblasti ponujane mu službe pri generalnem komisariatu v Trstu in se je v to dločil šele čez leto dni po dolgem prigovarjanju. Ločitev iz Tolmina je prav gotovo pospešujočo vplivala na njegovo srčno bolezen, ki je žalibog sedaj dopolnila svojo žalostno nalogo. Njegovi ostali soprogi iz znane rodoljubne in narodne družine Pavličkove izrekamo povodno te nenadomestljive izgube naše odkrito sožalje!

Ljubljanske novice.

lj **O jadranskem vprašanju** bo govoril voditelj tržaških Slovencev gosp. dr. Wilfan v petek, dne 20. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani »Uniona«. Predavanje se bo pod okriljem »Jugoslovenske Matice«. Jadransko vprašanje je danes za naš narod gotovo najvažnejše izmed vseh, kolikor jih razburja našo javnost, ker od njega ugodne ali neugodne rešitve je odvisna ne le usoda velikega dela naših bratov, temveč tudi gospodarski in politični razvoj vse naše države in ureditev medsebojnega razmerja obeh narodov ob Jadranu za vso bodočnost. Gosp. dr. Wilfan pozna razmere v našem Primorju morda najbolje izmed vseh, ker je vse svoje življenje prav do zadnjih dni deloval tam doli. Predavanje je važno zlasti z ozirom na posvetovanje Narodnega Sveta, in političnih zastopnikov zasedenega ozemlja, ki se vrši v soboto 21. in nedeljo 22. t. m. v Zagrebu.

lj **Umrla je** 16. t. m. hčerka sodnega nadoficijala Leopolda Primožiča, Anica, v nežni mladosti 10 let. Prizadetim naše iskreno sožalje!

lj **Umetniški večer.** Slovenska dijaška zadruga v Pragi in Brnu priredi v petek, dne 20. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma ob pol 9. (pol 21.) umetniški večer. Pri tem večeru sodelujejo g. baritonist Pavel Debevec, gojenec glasbene akademije v Pragi, ki je žel na svojih praških koncertih vsestransko priznanje in naš vele-nadarjeni skladatelj g. L. M. Škerjanc. Iz prijaznosti sodelujeta tudi gospodični Dagmar in Veřuško Severa, hčerki profesorja češke visoke šole v Pragi, umetnici na polju moderne telesne ritmike. Dasi šele 5, oziroma 13 let stari, sta želi ob svojih nastopih veliko slavo in bili predmet splošnega občudovanja. Z največjim uspehom sta nastopili pri narodni slavnosti pred prezidentom republike Masarykom in francosko-angleško misijo v Pragi. Mojesterska šola in fenomenalen naraven dar se razodeva v teh nežnih telescih, ki se odlikujejo po gracionosti in eksaktnosti ritmičnega izvajanja. Ker to ni navaden ples, temveč v ritmičnih gibih prožnega telesa simbolično, izražena češka narodna pesem, opozarjamo slovensko javnost na izrednost nudene prilike, spoznati udobno češko umetnost na polju telesne ritmike. »Slov. dij. zadruga« se je posrečilo tik pred odhodom v Pražo ugledni umetnici pridobiti za to dobrodelno prireditel. Predprodaja vstopnic v trafikah gospe Dolenčeve-Hubadove v Prešernovi ulici. Cene in spored razvidni iz plakatov in posebnih programov.

lj **Poziv vsem vpokojencem, invalidom in vdovam južne železnice.** Pozivamo tem potom vse imenovane, da se v največjem številu udeležijo v nedeljo, dne 22

t. m. ob 10. uri dopoldne sestanka v Mestnem domu v Ljubljani, da tam javno zahtevamo od centralne vlade, da se nam dajo takoj draginske doklade, kakoršne imajo vpokojenci državnih železnic in tudi za nazaj. Dalje, da se dajo draginske doklade tudi vsem tistim, kateri imajo rento za nezgode. S poviškom, ki smo ga dosegli 1. maja let. leta se ne moremo preživljati. Tisti pa, ki imajo samo rente za nezgodo, niti tega poviška niso deležni. Končno, da se obrnemo na trboveljsko družbo, da bi nam dala nekaj vagonov premoaga brezplačno. To pa zato, ker smo mi dolgo vrsto let s svojo službo tudi omenjeni družbi pripomogli, da se je tako lepo razcvitala. Bliža se zima in mi, ki smo brez vseh sredstev in zadolženi čez glavo, jo raztrgani in lačni s strahom pričakujemo. Na tem sestanku se bomo pogovorili o nadaljnjih korakih, da dosežemo svoje zahteve. — **Začasni odbor.**

lj **Ljudski odbor** bo imel prvo vajo za »Lovskega tatua« v četrtek (ne v sredo) ob osmi uri zvečer.

lj **Uradniško menzo** hočejo vreči na cesto. Uradniška menza posluje od jeseni 1918 ter je v izredno težkih prilikah omogočila eksistenco velikemu številu uradnikov. Le nekaj časa je imela na razpolago Maličeve restavracijske prostore. Že več kot leto in pol se je nahajala v areni »Narodnega doma«. Prostori so bili jako neprimerni za tak obrat kakor je »Uradniška menza«. V shrambah so se nam živila skvarila, člani so pozimi zmrzavali. Končno se je »Uradniški menzi« posrečilo, da ji je Državni stanovjski urad nakazal jako prikladne prostore bivše Krvaričeve restavracije v Prešernovi ulici, katere je na temelju naredbe celokupne deželne vlade za Slovenijo št. 747 Ur. lista zasegel v javni prid. Gostilniško koncesijo je namreč imel hišni posestnik Adolf Perles sam ter je tudi sedaj po Krvaričevem odhodu hotel oddati gostilno v zakup. Ker je gospod Perles notorično večkratni milijonar, je bil poseg Državnega stanovjskega urada popolnoma opravičen in odgovarja socialnim potrebam sedanjega časa. Gospodu Adolfu Perlesu se sicer ne godi nikakr krivica, ker je Uradniška menza pripravljena plačati mu primerno zakupnino. Dne 13. t. m. se je Uradniška menza preselila v Perlesovo gostilno. Prostori izvrstno odgovarjajo svrhi. Gospod Adolf Perles se noče pogajati z Uradniško menzo glede zakupne pogodbe, ampak je protestiral proti naselitvi ter sporočil, da pričakuje uspeha od priziva, ki ga je naslovil v Belgrad. Prepričan je, da se bo Uradniška menza morala kmalu izseliti iz njegovih lokalov. Si sicer ne moremo misliti, da bi ministrstvo razveljavilo odlok, ki je utemeljen in ki ga je potrdilo tudi poverjenišvo za socialno skrb v Ljubljani. Vendar se pravočasno obračamo na kompetentne faktorje, da odvrnemo morebitni nesrečni korak. V imenu 150 uradnikov, članov menze, jih zagotavljamo, da bodo v takem slučaju želi vihar, kakor ga niso še videli pri mirnih slovenskih uradnikih, kajti vprašanje menze je za teh 150 članov življensko vprašanje. Svarimo vas!

(Ta gospod Kukovec, na katerega se vsi Adolfi Perlesi kakor na svojega patrona obračajo, se imenuje in misli, da je minister za socialno politiko, v resnici pa je le zanimiv, nenadomestilen socialno-politični pojav v naši državi. Op. ur.)

Najnovejša poročila.

ZAPRISEGA NOVEGA MINISTRSTVA.

Belgrad, 17. avgusta. Radi nekih formalnosti, ki so se imele rešiti danes, bo novi kabinet zapriščen jutri dopoldne. Novi minister za konstituanto dr. Mušički je bil brzojavno pozvan v Belgrad.

LDU Belgrad, 17. avgusta. Ukaz o imenovanju novega kabineta bo podpisan jutri. Danes pričakujejo prihod dr. Mušičkega iz Lančova, da razjasni, ali sprejme listnico ministrstva za konstituanto. Pokrajinske vlade se bodo rekonstruirale najpozneje v treh dneh.

PREOSNOVA POKRAJINSKIH VLAD.

LDU Zagreb, 17. avgusta. »Riječ« javlja iz Belgrada, da se bodo pokrajinske vlade rekonstruirale v nekaj dneh. Narodno predstavništvo se bo sestalo takoj, čim se izvedejo občinske volitve v Srbiji, to je po 22. t. m. V Bosni postane predsednik vlade radikalec, poverjenišvo za notranje posle pa prevzame demokrat. V Sloveniji dobijo demokrati pravosodstvo in socialno politiko. Ban na Hrvatskem dr. Laginja, demokrati pa dobijo poverjenišva za notranje posle, narodno zdravje in gospodarstvo. V Dalmaciji ostane predsednik vlade dr. Krstelj. Odloki pokrajinskih vlad se morajo sklepati sporazumno, vprašanja pa, ki bi bila sporna se morajo predložiti ministrskemu svetu.

POGODBA S ČEHOSLOVAŠKO.

Belgrad, 17. avgusta. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik dr. Vesnić poročal o pogajanjih z dr. Benešom in o sklepih, ki so se sklenili na teh pogajanjih.

LDU Zagreb, 17. avgusta. »Narodno Djele« poroča iz najzanesljivejšega vira, iz Belgrada, da konvencija, sklenjena med našo in češkoslovaško državo, nima samo obrambenega značaja, temveč da je mnogo globljega pomena, ter je osnovana na širši podlagi.

ODLIKOVANJE.

Belgrad, 17. avgusta. Čehoslovaški zunanjni minister dr. Beneš je odlikovan z redom belega orla I. razreda, naš poslanik v Pragi Ivan Hribar pa z redom sv. Save I. razreda.

VPAD ARNAVTOV.

Belgrad, 17. avgusta. Arnavtske tolpe neprestano vpadajo v naše ozemlje. Naše obmejno prebivalstvo je v vedni nevarnosti. Včeraj je ministrski svet razpravljaj o teh napadih in sklenil proti tem tolпам, ki so plačane od Italijanov, odločne korake, da se štiti obmejno prebivalstvo in čast države.

PROTIOFENZIVA POLJAKOV.

LDU Varšava, 17. avgusta. (Brezčično) Frontno poročilo z dne 16. t. m.: Protinapad naše severne armade pod vodstvom generala Sikorskega se vzlic težkim pogojem razvija z uspehom. Neglede na težke izgube in navzlic ljutemu odporu napredujejo naši oddelki na vsej črti. Po ljutem boju smo dne 16. t. m. zopet zavzeli Ciechanow. Umik sovražnika se je pričel z mrzlično naglostjo. Naša letala, ki so dosegla izvrstne uspehe, obmetujejo umikajočega se sovražnika z bombami. Ueli smo mnogo Rusov in zaplenili veliko množino materiala. Ti uspehi so zelo dobro vplivali na armado, ki brani glavno mesto. Napadi s severa iz smeri Zegrze so zelo ponehali. Dne 15. in 16. t. m. so se vršili ljuti boji pri Radziminu, kjer so naše hrabre poznanske čete odbile vse napade. Naši oddelki so izvršili mnogokrat protinapade in so s tem skoraj popolnoma ustavili napade sovražnika. Končni izid je bil ta, da nismo držali ne samo obrambne črte, temveč da smo jo na več krajih celo prekoračili. Med velikim številom ujetnikov je tudi poveljnik brigade in en boljševiški komisariat. Na vzhodni fronti so se 16. avg. začeli protinapadi. Zavzeli smo Garvolin in obkolili sovražnika. Plen je zelo velik. Bolj južno in ob Dnjepru je četrt armada strla pri Kozku odpor sovražnika. Naša armada napreduje zelo hitro. Na južni fronti smo zapovedali protinapad, da preženejo sovražnika pri Sokalu, Kamionki—Strumilovi in z levega brega Buga. Pri Zloczowu, Zborovu in ob Strypi smo odbili napade.

BORZA.

LDU Zagreb, 17. avgusta. Devize: Berlin 190—0, Italija 470—474, London 340—346, New York 0—92, Praga 157—159, Svica 1520—1550. Valute: Dolarji 92.50, avstrijske krone 40—40.50, carski rublji 133—134, napoleonor 340—345, nemške marke 197—200, rumunski lei 195—197, italijanske lire 460—470, turške lire v zlatu 390—400, angleški funti 330—345, češkoslovaške krone 156—165.

Cerkveni vestnik.

c **Umeščen** je bil 16. avgusta novi kanonik ljubljanskega stol. kapitlja, višji šolski nadzornik in honorarni profesor na ljubljanskem vseučilišču dr. Mih. Opek. Obrede je izvršil knezoškof dr. A. B. Jeglič, ki se je mudil zadnje dni na obisku djakovskega škofa v Slavoniji. Včeraj se je povrnil v Gornji Grad.

Orlovski vestnik.

Šentpeterski Orel v Ljubljani priredi danes v sredo ob 8. uri zvečer zanimiv fantovski večer. Pridite vsi. Predsednik.

Deputacija ameriksanskih Slovencev na Orlovskem taboru v Mariboru se vrne danes v Ameriko. Njihovo bivanje med nami je vžgalo v naših srcih novega poguma za delo v orlovski organizaciji. Težkim srcem se poslavljamo od njih, izrekamo iskreno zahvalo za izvrstno pomoč v boju za orlovsko misel, ki nas bo vezala v trajnem, zvestem prijateljstvu. Kličemo deputaciji: Srečno pot! Prvem ameriskanskemu Orlu: Bog živi! — Orlovska zveza.

Tečaj za okrožne načelnike in načelnike dijaških odsekov se vrši v času od 8. do 12. septembra v Ljubljani. Udeležba je obvezna. Vadle se bodo nove vaje. Ob zaključku tečaja se vrši telovadna akademija. Vsako okrožje naj pošlje torej svojega načelnika, če možno tudi podnačelnika. Udeležbo je prijaviti do 30. avgusta. Podrobnosti slede v okrožnici.

Seja vodstva Orlovske zveze se vrši v nedeljo (popoldne) in ponedeljek 12 in 13. septembra. Udeležba obvezna za vse okrožne predsednike, dobrodošli vsi prijatelji in delavci v orlovski organizaciji.

Obrambni odsek Orlovske zveze. Z ozirom na prostaške napade od strani članov nam nasprotnih organizacij je predsedstvo O. Z. sklenilo, da osnuje stalni odsek, ki bo zbiral vse potrebno, dajal članom pravno pomoč in nasvete. O. Z. je odločna, da z vsemi sredstvi varuje ugled orlovsko organizacije in njenih članov.

Članom pa svetujemo, da se vzdrže vsakih korakov od svoje strani, vsako žaljenje v besedi ali v dejanju, naj s pričami naznanijo odseku, ki stori nato vse potrebno. Dovolj je krivic in izzivanj! Odločnost in vztrajnost v orlovski vrsti in nasprotnik bo uvidel ničevnost teh sredstev v boju za ideje.

Radovljica. V nedeljo dne 5. septembra bomo blagoslovili novo odsekovo zastavo, Popoldne javna telovadba združena z veselico. Prireditel bo celodnevna. Kosilo bo poskrbljeno (cena okoli 6 K). Opozorjamo vse gorenjske odseke na to prireditev. Natančen spored objavimo.

Zagorje ob Savi. Dne 22. t. m. se vrši v Zagorju ob Savi ljudski tabor in javna telovadba. Kakor kaže, bo udeležba jako dobra. Vabimo vse brate naj ta dan gotovo prihiše v naše Zagorje, da skupno manifestiramo za naše ideale. Sprejem gostov iz Ljubljane ob 8.20, z Dolejske in Stajerske ob 9.05. Ljubljanski udeleženci dobe izkaznice za polovično vožnjo pri O. Z. Vendar naj vsi odseki prijavijo svojo udeležbo tudi v Zagorje radi kosila in radi ostalih priprav. Sodelujeta Radeška orlovska in Zagorska rudniška godba. — Bratje, v nedeljo 22. t. m. vsi v Zagorje!

Dijaški vestnik.

d Kamniški pododbor SDZ priredi v četrtek dne 19. t. m. skupen izlet na Veliko Planino. Zbirališče točno ob štirih popoldne pred Kamniškim domom. Vsi tovariši pohitite, da skupno uživamo lepoto naših planin in se v medsebojnem izmenjanju misli navdušimo za nadaljno delo. — Tajnik.

Turistika in sport.

Prva dirka z motocikli v Sloveniji ter gorsko prvenstvo za Slovenijo 1920. Sportna zveza, kolesarski odsek, priredi 29. t. m. prvo dirko z motocikli v Sloveniji in sicer kot gorsko dirko na serpentinah k Sv. Trojici pri Vrhniki (Podlipa-Smrečje cesta Vrhnika-Ziri) 8 km. Motocikli bodo razvrščeni po konjskih silah. Zaeno priredi kolesarsko dirko za vse člane sportnih klubov Slovenije na isti progi. Start za obe tekmi Podlipa pri Vrhniki. Izvedbo je poverila Sportna zveza klubu kolesarjev in motociklistov Ilirije, kamor naj se pošiljajo prijave. Motociklisti morajo označiti natančno znamko, tip, konjske sile itd. motocikla. Prijavnina za motoci-

kle 20 K, za kolesarje 10 K. Zaključek prijav 25. t. m. (k)

Sodišče in policija.

s »Živio svoboda!« je kričal te dni na glavni cesti na Selu prosjak Alfonz Pitanez iz Biljana, ko ga je policijski stražnik aretiraj, ker je kričal in razgrajal; seveda je bil vinjen. Na policiji so Pitaneza povabili za 14 dni v policijske zapore v zvezi s kurzom o dostojnem obnašanju na cestah.

s Vedno opravilo policiji preskrbuje Ivan Pavšič iz Bohoričeve ulice. Te dni je prišel okoli 7. zvečer v hišo štev. 8 na Stari poti, kjer se je pričel pripraviti na Jernem Kregarjem, katerega je psoval, silil v njega in ga je nato z žilovko udaril štirikrat po glavi.

s V pijanem stanju se ne sme ležati na hodniku v Ljubljani; to bridko resnico je čutil železničar Ivan R..., ki se ga je naskakal in misleč, da je že doma, zamenjal hodnik v Tomanovi ulici s posteljo, kjer je sladko zaspal, za kar bo moral državni blagajni v korist plačati 200 kron globe.

s Ljubezen do Ljubljane je velika pri Kunigundi Lebanovi, ki je iz Visle na Polj-

skem doma. Radi postopanja jo je ljubljansko okrajno sodišče 27. maja in 25. junija letos vsakokrat na 14 dni zapora kaznovalo in je bila za pet let izgnana iz Ljubljane, toda 16. avgusta je bila zopet aretirana.

Poslano.*

Izjava.

Mali moj unuk obolio je ovih dana u Ljubljani na disenteriji. Moja žena odpeljala ga je k dru Avramoviču, koji mu je dao jednu injekciju. Za ovu jedinu injekciju, koja u ostalom ništa koristila nije, morao sam platiti dvjestotine i petdeset kruna. Iz humanitarnog razloga dužan sam to javiti svima, koji bi trebali liečničke pomoći.

U Zagrebu, 15. avgusta 1920.

F. S. Vilhar.

* Za dopise pod tem naslovom ne odgovarja uredništvo.

Našla se je v soboto 14. t. m. srednja vsota denarja. Dobi se pri g. A. Lovšinu, Sv. Petra cesta 49.

Novokolesa, nova, kompletna z dobro pnevmatikami od 2200 kron. Pnevmatika po nižani ceni. Fr. Batjela, Ljubljana, Stari trg št. 28. 3096

Meblovana ali nemeblvana soba se isče proti visoki nagradi v sredini mesta za staro vdovo. Ponudbe pod »Mirna stanka« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Dva kipa napredaj. Kipa predstavljata božjo in Janeza Evangelista pod križem. Visoka sta 1 meter. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava lista pod št. 3295.

Glasovir dobro ohranjen se proda. Kje, se poiže v upravnistvu Slovenca pod št. 3365.

Veletrgovina vina sprejme dva trgovska potnika proti fiksnim plačam ali proviziji. Nastop takoj. Ponudbe z zahtevo plače i. dr. pod št. »Vino« Ljubljana 4.

Starejša zanesljiva oseba gre kot go. spodinja ali bolniška strežnica izven Ljubljane. — F. Novak, Resljeva cesta 26, pritličje.

Stalnega mesta išče šivilja v kakem zavodu ali zasebni šoli. Zmožna je voditi šivalno šolo in prirojevanje. Naslov: J. Komur, Za gradom štev. 3, Ljubljana.

M. U. Dr. Fran Virant specializist za kožne in spolne bolezni, ordinira zopet redno od pol 2. do 3. ure pop Ljubljana, Miklošičeva c. 18, II. nadst. (Na ogli Sodne ulice.)

Zapustila nas je 16. t. m. ob 20 uri za vedno in se preselila med nebeske krilatce najina ljubljanka

ANICA

Pogreb se vrši 18. t. m. ob 4 uri popoldne iz mrtvašnice sv. Krištofa na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, 17. avgusta 1920.

Leopold Primožič in Marjanca Primožič roj. Karlin.

Brez posebnega obvestila.

Pozor! Zensko in moško kolo dobro ohranjeno, otroška postelja brez vložka, moški čevlji štev. 46, srebrna ura, vse to se ceno proda radi odstopanja na Zaloški cesti štev. 13, vrata 17, hodnik.

Glasovir se proda za K 2.000 v gostilni DACHS, Florijanska ulica.

Lepo stanovanje dobi takoj kupec lepe hiše z vrtom na krasnem prostoru v Rožni dolini. Naslov — v upravi »Slovenca« pod št. 3359.

Proda se kuhinjska tehnikca z uteži do 5 kg in nekaj pohištva, vse še dobro ohranjeno. Poiže se pri A. M. Hrenova ulica št. 19, Ljubljana.

Seiffertov biljard 12 drogov, stojala, 6 krogel, stenske in napisne table, krede, dobro ohranjen. Cena 4.500 K jug. velj. franko Südbahnhof Graz. Weinberger, Graz, Radetzkystraša 10.

Samostojno voditeljico trgovine, knjigovodkinjo ali blagajničarko išče modna trgovina. Ponudbe, pismene in ustmene trdki Sosa, Ljubljana, Mestni trg 19 (2.—4.). 3290

2 traverzi napredaj 5-50 m dolge, 20 cm debele. Repolusk, Zg. Dolič, p. Mislinja. 3331

ISCEM
sobo s pohištvom če mogoče tudi s prehrano za takoj. Plačam dobro. Cenjene ponudbe na upravnistvo tega lista pod Tako 3353.

TEHNIKE
stavbne stroke sprejme kranjska stavbena družba, Ljubljana, Levstikova u. 19

Gospodarska zveza v Ljubljani

nudi sledeče predmete: steklo za okna, v raznih dimenzijah, fino jedlino olje, kavo, kisovo kislino in vžigalice ter opozarja interese, da se za nakup pravočasno zgledajo pri njej.

Kontoristinjo

z večletno prakso, zmožno slovenskega in nemškega dopisovanja, strojepisja in po možnosti tesnopisja. S znanjem hrvaščine imajo prednost. Ponudbe s plačilnim zahtevkom pod »Stalno« na anončno ekspedicijsko AL. MATELIČ, Ljubljana.

The. Rex Co.

Trgovina s pisalnimi stroji Underwood in pis. potrebščinami, se je preselila iz Šelenburgove ul. 7. v **Gradišče 10** za dramskim gledališčem.

Grand-Hotel „Triglav“

poprej hotel »Ilirija«. Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 22, popolnoma prenovljen s 60 moderno opremljenimi sobami.

2 minuti od glavnega kolodvora.

Leslenec iz medi, pozlačen za petro-lejke in sveče, popolnoma nov, dalje kopalna banja iz pločevine in švedska železna peč (patent Musgraves) in velika kuhinjska omara se radi preselitive proda. Naslov pove uprava lista pod št. 3367.

Suhe gobe, laneno seme, kumeno ter vse druge deželne pridelke kupuje trgovina s semeni: Sever & Komp, Ljubljana, Wolfjeva ulica številka 12.

„JURJEVO“
terpentinovo čistilo za čevlje razpošilja glavna zaloga
M. TREBAR V LJUBLJANI
Sv. Petra cesta 6. Telefon 539.

M. Kuštrin, Ljubljana
Dunajska cesta št. 20. Telefon št. 470.
priporoča Avto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, elektrotehnični material po najnižjih cenah.

Večje količine VINA letn. 1918 in 1919
ima na prodajo po ugodnih cenah
oskrbnistvo grofa Attemsa v Brežicah o. S.

Pozor!
K. WORSCHKE - MARIBOR
Gospodarska ulica št. 10.
Veletrgovina z manufakturnim blagom.
Priporoča svojo bogato zalogo po jako nižanih cenah.

Cene so padle
pri elektro-tehničnih potrebščinah.
200 kosov elektr. likalnikov vsake napetosti, 3 1/2 kg teže, s priključno garn., predvojni izdelek z garanc. kom. 550 avstr. kron. 200 kosov elektr. kuhaličkov vsake napetosti, od 1/2 do 1 1/2 litra vsebine s priključno garn., predvojni izdelek z garanc. kom. 450—700 avstr. kron. 5000 kosov žarnic s kovin. nitk. 110, 150, 220 Volt od 16 do 50 sveč, komad od 45 do 57 avstr. kron. 10.000 metr. ital. bakrene žice (Cadorna 1-5 mm v zavrtkih po 500 m), 1 meter 8 avstr. kron.
Razne elektr. potrebščine: okovi, pretikaln. varovalci, izolatorji, oprema itd. dobavljivo takoj iz Graza Izvozno dovoljenje za vsak posamezen predmet se takoj dostavi.

Elektro-tehnično podjetje Pachner & Weiss Graz, Sparbarsbache Nr. 65.

Glavno zastopstvo
se odda
resnemu, poslovno izvedenemu gospodu ali tvrdki, ki razpolaga s primerno zvezo in izkušnjo, da zamore doseči z našimi izdelki večji promet in zgraditi z našo pomočjo električne naprave. Natančne ponudbe če le možno v nemškem jeziku z navedbo referenc na

Elektrizitäts und Maschinenbau A. G. Müglitz, Čehoslovaško.

Načelstvo Nakupovalne zadrage za konzumne in produktivne zadrage in zavode v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je nenadoma preminul včeraj njen član nadzorstva, gospod

Adolf Fogler,

veleposestnik in lastnik premogokopa v Poljčanah.

Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1920.